

Samenvattend verslag – Werkgroep toekomst NGROD

Opdracht :

Vanuit een vaststelling dat de werking van de NGROD zich in een malaise bevindt, heeft een vertegenwoordiger van een groep dierenartsen mij gecontacteerd om als externe neutrale persoon even te polsen naar mogelijke uitwegen uit de huidige impasse, en te kijken op welke manier er een toekomst kan zijn.

De ervaring met de NGROD vanuit een vroegere (en andere) opdracht werden als een pluspunt gezien. De samenstelling van de opdrachtgevende groep is mij niet bekend (op de contactpersoon na).

Aanpak :

In samenspraak werd geopteerd om een tien-tal gesprekken te hebben met een brede invalshoek:

- Personen met een (huidige of vorige) link naar "de Raad"
- Personen die als "beïnvloeders" gekend staan
- Personen zonder enige (directe) link naar syndicaten of naar "de Raad"

Deze gesprekken vonden plaats in januari en februari 2019.

In deze gesprekken heb ik bewust een passief-receptieve houding aangenomen teneinde zo weinig mogelijk sturing te geven aan de verhalen en meningen.

Synthese van de bevindingen uit deze gesprekken :

Helaas moet ik vaststellen dat er sinds de opdracht vanuit "de Raad" met een heel andere vraagstelling in 2017 weinig constructiefs is gebeurd, en dat de basisconclusies van toen eigenlijk gewoon kunnen hernomen worden. Ik citeer even :

"Quasi iedereen haalt dezelfde momenten uit het verleden aan die als "keerpunten" hebben gefunctioneerd, o.m.:

- De historische evolutie van de syndicaten, en de link naar de verkiezingen voor de NGROD
- De resultaten van de verkiezingen , en de acties voor en na
- Het (niet) verkiezen van de leden voor de Hoge Raad

Qua achtergronden kwamen bijkomend o.m. volgende elementen naar voor :

- Werking binnen vorige "legislatuur"
- Grenzen van beroepsgeheim tov "publiceerbare" informatie of "normale" professionele contacten
- Langlopende spanningen tussen individuen of familiale relaties
- De band met (o.m.) de Hoge Raad en discussie rond de rol die elkeen te spelen heeft
- De interpretatie van teksten die niet (meer) op een neutrale manier en constructief zou gebeuren
- De juridisering van de interne werking
- Zeer vooringenomen visies en interpretaties van de acties en voorstellen van anderen
- Geen constructieve discussies om tot "de beste" oplossing te komen, doch enkel verdedigen van vooringenomen posities zonder inhoudelijke luisterbereidheid
- Een zeer oordelende, beoordelende en escalerende communicatie

Om zeer kort door te bocht te gaan, met het risico op oversimplificeren, ligt de kern van de conflicten in een combinatie van :

- Historische conflicten die niet verwerkt zijn, zowel individueel als gelinked aan de "syndicaten"; er werden o.m. verhalen opgedist die tot meer dan 10 jaar terug gaan ...
- Ingenomen posities en ego's die door hun aard geen openheid willen creëren buiten hun eigen zichtsveld
- Emotionele interpretaties, acties en reacties
- Interpersoonlijke conflicten
- Aangevoelde noodzaak aan het verdedigen of opbouwen van machtposities of -gevoel
- Het systematisch vingerwijzen naar "de anderen" als enige oorzaak van de problemen
- De manier, de toon en de structuur van communiceren " (*einde citaat*)

De situatie is intussen nog verder geescaleerd, waarbij velen zich vragen stellen waar de NGROD mee bezig is. Er is zeer weinig vertrouwen, en nog minder respect voor. Al zijn er objectief gezien ook wel goeie verwezenlijkingen geweest.

De redenen zijn o.m. de impasses, de weinige constructieve of positieve acties (of zelfs ronduit aanvallend en destructief), het systematisch negativeren van personen of initiatieven, het principiële belachelijk maken van mensen en ideeën, het opstoken van individuele vetes, de continue persoonlijke aanvallen, de gebruikte schuttingtaal en een gebrek aan wil om tot oplossingen te komen.

Het huidige gedrag is vaak onprofessioneel, egocentrisch, onvolwassen en zeker niet constructief, en enkel gericht op het willen aantonen en behalen van het eigen grote gelijk ...of op het principiële onmogelijk maken van een gewone constructieve werking

Om een groot staatsman te parafraseren : als je niet bereid bent constructief naar een consensus te zoeken heb je in "de Raad" niets te zoeken.

De indruk dat het over enerzijds postjespakkerij gaat om toch maar de anderen te kunnen dwarszitten, en anderszijds over enkel de financiële incentive en motivatie komt ook vaak naar voor.

Mogelijke pistes voor de toekomst :

Globaal worden een drie-tal pistes vooropgesteld voor een situatie op lange termijn, telkens met randaspecten (waar ik hier niet op inga) die een rol spelen.

- De rol van de NGROD heel strikt beperken tot enkel en alleen de omschreven wettelijke opdracht
- Eén gezamenlijk "organisme"/globale structuur creëren waarbij alle aspecten rond het beroep van dierenarts worden gegroepeerd (syndicaten, NGROD, regionales, ...)
- De NGROD en HR afschaffen en de regeling van het beroep overlaten aan de gewone bestaande wetgevende en rechterlijke machten.

Algemener is het zinvol om zich ook enkele fundamentele vragen te stellen (waarbij uiteraard ook mogelijk aan het huidige wettelijke kader wordt getornd), waaronder:

- Is de rol van de NGROD enkel de wettelijke taak ("tucht") of is het zinvol om die breder te zien?
- Wat is een link (of net niet) met de syndicaten en hun rol
- Hoe zien we de rol en de link met de Hoge Raad
- Vergoedingen voor de Raadsleden: is dit nodig en/of zinvol?
- Is de persoon die binnen de Raad wordt verkozen tot Voorzitter wel de meest geschikte persoon? Zou de Voorzitter van de NGROD beter een externe neutrale persoon zijn?
- Is een (vaste) magistraat nodig en nuttig? Is een snellere rotatie hierin nuttig of nodig?
-

Dit zijn basiskeuzes en -vragen die best het onderwerp uitmaken van een grondige interne analyse binnen het korps, zodat er een duidelijke en gedragen structuur en werking op lange(re) termijn kan worden opgebouwd.

Op enkele concrete vragen graag een korte input :

- Aanzet voor overleg en discussie onder dierenartsen:
 - Is een Orde nuttig? Naar mijn gevoel wel. He tis beter om de specifieke concrete regelingen van je eigen beroep zelf in handen te hebben dan die aan "vreemden" die sowieso minder zullen inzitten met de dierenartsen zelf.
 - Is een regionalisering wenselijk? Gemengd: alle federale materie kan beter direct federaal geregeld worden, dus met de franstalige collega's. Een tussenstructuur lijkt me weinig zinvol indien we constructief denken en werken (NGROD en HR). De invulling van niet-federale materie (en lobby-werk) kan perfect op GR niveau natuurlijk
 - Hoe kunnen we komen tot een modern instituut dat zinvol is voor de dierenartsen? Constructieve mensen verkiezen die willen opbouwen op langere termijn. De paar

verzielende elementen volledig elimineren (de potentiële kracht van de zwijgende meerderheid moet aangeboord worden). In crisistijden zijn het enkel de enthousiaste, geloofwaardige constructieve mensen die weerwerk kunnen bieden aan het goedkoop negativistisch populisme.

- Of wordt de Orde beter afgeschaft? Neen (zie vorige antwoorden)
- Is de rol als tuchtcollege de belangrijkste? Is dit het enige? Kan dit afgeschaft worden? Dit is en blijft een fundamentele wettelijke taak; Keuze is "simpel": ofwel zelfregulering incl tucht, aanpassing deontologie, ofwel dit verwijzen naar burgerlijke rechtbanken. Optie 2 zal wel leiden tot minder "te seponeren" klachten en een grotere drempel doen ontstaan vooraleer klacht neer te leggen(collega's en klanten). Laagdrempeligheid heeft nu éénmaal ook zijn nadelen, en kan eenvoudiger misbruikt worden.
- Kan de Orde meer evolueren naar een rol in de toekomst van het beroep? Kunnen: natuurlijk; dan kan de Orde een echte pioniersrol spelen, en zelfs voortrekker. Is dit nuttig of nodig? Dat is een fundamentele vraag die door de dierenartsen zelf dient te worden ingevuld! Zeker ook de link en band met de syndicaten bekijken (welke rol kunnen/moeten zij spelen), de breedte van het beroep (voelt elk domein zich betrokken en gehoord), de grens tussen regionaal en federaal
- Magistraat: nut? Rotatie? Een externe neutrale partij staat normaal garant voor neutrale interpretatie; als die rol inderdaad volledig en correct wordt opgenomen, los van ego en vete's. Ervaring is een goed punt want dit biedt een beter perspectief voor een externe. Levenslang begrijp ik vanuit bvb de neutraliteit (geen schrik om afgezet te worden) maar je loopt het risico dat mensen zich er in vastbijten en hun rol breder gaan zien dan wat de bedoeling is; uiteraard speelt op de duur de echte fysieke leeftijd ook een rol waarbij niet iedereen de eer aan zichzelf houdt.
- Graag ook wat verduidelijking omtrent je standpunt om raadsleden niet te vergoeden: dat lijkt mij een doodsteek, je steekt daar veel tijd in, ten koste van je vrije tijd en van je werk – je kan dan toch niet verwachten dat mensen dat goed en vrijwillig doen gedurende 4 jaar, denk ik dan? ook Hier volg ik jullie grotendeels; de idee lanceren wil niet zeggen dat dit goed is, wel dat er over gesproken wordt; als er geen vergoeding is kan je enkel gemotiveerde mensen krijgen, waar de financiële prikkel geen rol speelt. Anderzijds geldt ook vaak: "If you pay peanuts you get monkeys"; goed en correct werk mag en moet vergoed worden, zolang de financiële impuls geen element is dat mensen ertoe aanzet lid te worden OMWILLE van de financiële impact die toch aanzienlijk kan zijn. Los en bovenop kan de vraag gesteld worden naar de hoogte van de vergoedingen, en naar de nodige vergoedingen in elke taak. Het financiële mag geen aanzet of reden zijn, maar moet wel een redelijke compensatie zijn voor tijd en energie.
- Externe neutrale persoon als voorzitter; Vast aangeworven? Kan op zich ook perfect een dierenarts zijn, die zich dan wel boven en buiten de inhoudelijke discussies houdt en "enkel" bezig is met het goeie beheer en de leiding en het respect voor de manier waarop dingen gebeuren. Hoe breder de opdracht van de Orde gedefinieerd wordt, hoe meer nood aan zo'n vaste Manager/Algemeen Secretaris/... die in alle neutraliteit en los van de "verkiezingen" zijn/haar rol moet kunnen spelen.

Voor mij het duidelijk dat het slecht(er) functioneren van de NGROD enkel en alleen gaat over individuele persoonlijke tegenstellingen en vetes; onverwerkte en gecultiveerde spanningen uit het verleden en een enggeestig tunnelkijken met enkel zijn eigen standpunt als absolute en enige waarheid blokkeert elke constructieve werking.

De manier van communicatie voegt daar nog een dimensie aan toe die het onmogelijk maken om met de "huidige mensen" verder te werken. De toon die ik in bepaalde publicaties "mocht" lezen zijn ronduit tendentius of (bewust?) misleidend te noemen. Samen met de voortdurende en persoonlijke aanvallen, zelfs tot recent toe op personen die een privé familiaal drama moeten verwerken, leiden tot de conclusie dat er bij bepaalde personen zelfs geen greintje wil is tot constructieve samenwerking, het eigen grote gelijk staat boven alles. Voeg dan een saus van sterke persoonlijkheden bovenop, en een soms koppig vasthouden aan ooit ingenomen posities en een principiële anti-ingesteldheid en we hebben een cocktail die als resultaat heeft dat velen zich afwenden van het NGROD en van de werking.

De manier van communiceren is zodanig negatief dat zelfs een mogelijk waardevol idee of initiatief per definite van bij aanvang al wordt afgeschoten, en dat men dus continu, systematisch en gezocht de man speelt in plaats van de bal.

De kern gaat over individuen, ego's, egocentrisch denken, onverwerkte historiek en manifeste onwil tot samenwerking.

Wat dient er volgens mij zeker te gebeuren om op korte termijn uit deze impasse te geraken en terug te kunnen bouwen aan een geloofwaardige, sterke, consistente NGROD op korte termijn?

- Alle (letterlijke) actoren uit de voorbije periode zouden de eer aan zichzelf moeten houden, en zich vanaf nu volledig abtineren van elke betrokkenheid, link, commentaar of bedenkingen bij de verkiezing, het opstellen van een werkprogramma en de werking
- De vergoedingen voor de Raadsleden worden afgeschafte (op eventueel effectieve out-of-pocket kosten na)
- De syndicaten tenvolle hun (belangrijke) rol als belangenvertegenwoordiger opnemen en zich volledig afzijdig houden van de werking van de NGROD
- De NGROD zich momenteel enkel concentreert op de wettelijk omschreven kerntaak
- Bij de verkiezing op te roepen dat enkel personen die volledig los staan van elke syndicale werking of banden met de NGROD zich kandidaat zouden stellen, elk met een duidelijk voorstel voor de werking en de toekomst van "het beroep" in al zijn geledingen
- Enkel constructieve communicatie toegelaten wordt, waarbij opbouwend met voorstellen wordt gewerkt

- Een alternatief is om – naar de echte politiek kijkend – om met “teams” op te komen, waarbij de dierenartsen een keuze maken tussen verschillende programma’s en invullingen; deze aanpak vergt ook wel een tamelijk radicale andere benadering en heeft uiteraard ook zijn nadelen en risico’s

Voor de vraag hoe alle dierenartsen (opnieuw) echt te betrekken bij de Orde geef ik graag volgende invalshoeken mee:

- Zolang er geen constructief project komt dat collegiaal door de hele “Raad” wordt gedragen en naar buiten gebracht zal er weinig wijzigen aan de perceptie
- Een systematische constructieve communicatie naar alle dierenartsen; geen hoera-verhaal, maar een nuchter relaas over de werking, de acties en de plannen
- De organisatie van concrete, lokale en korte meetings waarop aan de dierenartsen concrete input wordt gegeven en/of meningen worden uitgewisseld
- Tastbare “voordelen” bieden en zichtbaar maken aan alle dierenartsen

Het gros van de dierenartsen geeft me de indruk van slechts één klok te horen (aan verschillende kanten!) en spijtig genoeg ook weinig interesse te betonen in wat toch een voor elk van hen sterk en zinvol instituut kan zijn.

Het creëren – op korte termijn – van een brede, neutrale, constructieve communicatie over de zin het het nut van een actieve interesse lijkt me nodig, evenals een klare en duidelijke vraagstelling – via de regionales? – over de toekomst van de Orde, naar inhoud en naar vorm.

Het "wespennest" kan slechts met harde keuzes worden weggewerkt, en via hard en constructief werk en een open en eerlijke, duidelijke communicatie vanuit een samenwerkend Raad.

Enkel fundamenteel constructieve, communicatieve en "redelijke" personen zonder "besmet" verleden kunnen dit schip weer op goede koers brengen.

Het zal veel moed en veel energie kosten van die perso()on(en) die beslist deze toekomstgerichte kar te gaan trekken!

Michel Cuypers
Sint Martens Latem
Februari 2019

De inhoudelijke gesprekken werden gevoerd met (alfabetisch):

- Jozef Colpin
- Lieven Demuys
- PatrickeDe Smedt
- Sarne De Vliegheer
- Luc Dezeure
- Gonda Lievens
- Piet Van Themsche
- 4 at random gecontacteerde dierenartsen die anoniem wensten te blijven